

Disertační práce Mgr. Bc. Petry Marešové

Hlavní tendence ve vývoji německého politického dramatu s důrazem na současné drama

Školitelský posudek
Zuzana Augustová

Mgr. Petra Marešová se disertační práci věnovala soustavně a systematicky po celou dobu doktorského studia, při kterém splnila s výbornými výsledky též řadu dalších studijních povinností, včetně pedagogické praxe. V roce 2009 se jako interní doktorandka na KDV FF UK pod mým vedením podílela na výuce předmětu *Německé politické divadlo a drama*, přednášela i pro zahraniční studenty na téma českého loutkového divadla. Zúčastnila se s vlastními příspěvky řady konferencí a absolvovala několik studijních a pracovních zahraničních stáží (půlroční stipendium na univerzitě ve Frankfurtu, stáže ve Varšavě a v Paříži).

Spolupracovala na řadě odborných publikací. V časopise *Loutkář* jí v říjnu 2018 vyjde podstatná část diplomové práce *Faustovský mýtus u Jana Švankmajera na divadle a ve filmu*. Zaměření disertační práce P. Marešové se během studia literatury a pramenů i v průběhu psaní postupně proměnilo. Původním těžištěm práce byla společensko-kritická tvorba současné německé autorky Dey Loher, ale u doktorandky se projevila výrazná potřeba vnímat současné, politické drama v širším historickém i aktuálním společenském a divadelním kontextu. První kapitola její disertace obsahuje tedy stručný historický exkurs, který představuje vznik a počátky politického divadla v Německu ve 20. a 30. letech 20. století a jeho základní linie, formy a metody práce v pojetí Piscatorově, Brechtově a Dürrenmattově. Tato kapitola je užitečná zejména pro širší čtenářskou obec, pro niž je důležité seznámit se s kořeny a základními inspiračními zdroji, z nichž německé divadlo po celé 20. století vychází a nadále čerpá jak formálně, tak ideově. V první kapitole doktorandka dále přibližuje politickou situaci v Německu těsně po 2. světové válce a bezprostřední poválečnou uměleckou i společenskou reflexi nacismu. Cenná je kapitolka věnující se fenoménu studentského divadla 60. let, stejně jako reflexe německého dokumentárního dramatu jako specifického nového žánru německojazyčného poválečného divadla. P. Marešová umělecká hnutí vždy fundovaně zařazuje do společenského a intelektuálního kontextu příslušného období. Tím si také připravila půdu pro reflexi společenské situace v Německu po pádu Berlínské zdi a zejména pro analýzu děl mladých německých autorů a autorek, kteří na proměnu společnosti a nové trendy liberálního kapitalismu od 90. let 20. století svou tvorbou kriticky reagují.

Obzvláště přínosné je, že souběžně s novým vývojem globální společnosti a jeho odrazem v tehdejších divadelních textech autorka celkově sleduje podstatné inovativní umělecké a teatrologické tendence 90. let. Vedle teorie i praxe postdramatického divadla staví nástup nového realismu v německém divadle, který se vrací k zobrazení osudu jednotlivce ve společnosti, a tedy i k tradiční dramatické formě. V tomto divadelně-praktickém i teoretickém kontextu autorka představuje několik různých konceptů politického dramatu a divadla, jak je reprezentuje tvorba M. von Mayenburga, Dey Loher a Falka Richtera. Autorka se věnuje jak analýze specifické formy jejich textů, tak aktuální tematice, a v neposlední řadě i programovým autorským vyjádřením k problematice politického divadla a funkci divadla v dnešní společnosti. Své uvažování o tvorbě vybraných dramatiků navíc vsazuje do kontextu současného společensko-vědního, filozofického i teatrologického bádání, stejně jako do kontextu historického (viz např. Schillerovo osvícenské pojetí divadla jako mravní instituce). Výrazné tematické okruhy „svých“ autorů porovnává rovněž s tvorbou jejich soupeřů. Velice cenná je také třetí kapitola, v níž se autorka věnuje proměnám západní společnosti po 11. září 2001. V souvislosti se vznikem mimoevropských konfliktů a bojem s terorismem se tematický záběr německých autorů rozšiřuje na konflikty v Americe či na Blízkém Východě. Autorka ale nezapomíná ani na analýzu inovativní formy divadelních textů prvního desetiletí 21. století a věnuje se též novým formám současného německého dokumentárního divadla. Práci doplňují autorčiny překlady manifestů politického divadla z pera F. Richtera a D. Loher. Petra Marešová prokázala neobyčejně široký vědomostní záběr napříč řadou společenskovědních a uměnovědných oborů a hlubokou erudici, pokud jde o uvažování o vývoji německého politického dramatu a divadla 20. století z hlediska formálního i obsahového, a to především v politických, sociologických i filozofických souvislostech. Její disertační práci proto jednoznačně doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 8. 8. 2018

doc. PhDr. Zuzana Augustová, Ph.D.

